

EUROOPPA - NEUVOSTO
Thessaloniki

PUHEENJOHTAJAN
PÄÄTELMÄT

19. ja 20. kesäkuuta 2003

1. Eurooppa-neuvosto kokoontui Thessalonikissa 19. ja 20. kesäkuuta 2003. Kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Pat Coxin alustus, jonka jälkeen vaihdettiin näkemyksiä tärkeimmistä esityslistan asioista.

I. EUROOPPA-VALMISTELUKUNTA / HVK

2. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä perustuslakia koskevaan sopimusehdotukseen, jonka valmistelukunnan puheenjohtaja Valéry Giscard d'Estaing esitteli. Kyseessä on historiallinen hetki edistettäessä Euroopan yhdentymistavoitteita:
 - tuodaan unioniamme lähemmäksi sen kansalaisia,
 - lujitetaan unionimme demokraattista luonnetta,
 - helpotetaan unionimme valmiuksia tehdä päätöksiä etenkin laajentumisen jälkeen,
 - parannetaan unionimme kykyä toimia johdonmukaisena ja yhtenäisenä vaikuttajana kansainvälisessä järjestelmässä, ja
 - pyritään löytämään toimivat ratkaisut globalisaation ja keskinäisen riippuvuuden asettamiin haasteisiin.
3. Eurooppa-neuvosto kiittää valmistelukunnan puheenjohtajaa Valéry Giscard d'Estaingia, varapuheenjohtajia Jean-Luc Dehaenea ja Giuliano Amatoa sekä valmistelukunnan jäseniä ja varajäseniä heidän tekemästään työstä. Valmistelukunta on osoittautunut hyödylliseksi foorumiksi hallitusten edustajien, kansanedustuslaitosten, Euroopan parlamentin, Euroopan komission ja kansalaisyhteiskunnan väliselle demokraattiselle vuoropuhelulle.
4. Eurooppa-neuvosto katsoo, että perustuslakia koskevan sopimusehdotuksen esittely Eurooppa-neuvoston vastaanottamassa muodossa on osoitus siitä, että valmistelukunnalle Laekenissa annettu tehtävä on täytetty ja että sen työ on päättynyt. Sopimusehdotuksen III osan laadinta edellyttää vielä kuitenkin jonkin verran puhtaasti teknistä työtä, joka on saatava valmiiksi 15. heinäkuuta mennessä.
5. Eurooppa-neuvosto päätti, että perustuslakia koskevan sopimusehdotuksen teksti on hyvä perusta hallitustenvälisen konferenssin aloittamiselle. Eurooppa-neuvosto pyytää tulevaa puheenjohtajavaltiota Italiaa aloittamaan heinäkuussa pidettävässä neuvoston istunnossa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artiklassa määrätyn menettelyn konferenssin kutsumiseksi koolle lokakuussa 2003. Konferenssin olisi saatava työnsä päätökseen ja hyväksyttävä sopimus perustuslaista mahdollisimman pian ja joka tapauksessa niin, että unionin uusi perustuslaki tulee tutuksi Euroopan kansalaisille ennen Euroopan parlamentin kesäkuussa 2004 pidettäviä vaaleja. Liittyvät valtiot osallistuvat täysimääräisesti ja nykyisten jäsenvaltioiden kanssa tasavertaisesti hallitustenväliseen konferenssiin. Laajentuneen unionin jäsenvaltioiden on määrä allekirjoittaa sopimus mahdollisimman pian 1. toukokuuta 2004 jälkeen.
6. Hallitustenvälinen konferenssi käydään valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla, ja heitä avustavat yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston jäsenet. Myös komission edustaja osallistuu konferenssiin. Neuvoston pääsihteeristö hoitaa konferenssin sihteeristön tehtävät. Euroopan parlamentti on tiiviisti mukana konferenssin työskentelyssä.

7. Ehdokasvaltiot Bulgaria ja Romania, joiden kanssa liittymisneuvottelut ovat käynnissä, sekä Turkki osallistuvat tarkkailijoina kaikkiin konferenssin kokouksiin.

II. MAAHANMUUTTO-, RAJA- JA TURVAPAikka-ASIAT

8. Sevillan Eurooppa-neuvosto korosti, että Tampereella hyväksytyn ohjelman täytäntöönpanoa on vauhditettava kaikilta osin, erityisesti yhteisen eurooppalaisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan kehittämiseen liittyviltä osin.
9. Maahanmuuttokysymyksen keskeisen poliittisen merkityksen vuoksi EU:ssa tarvitaan jäsennellympää politiikkaa, joka kattaa kaikki EU:n ja kolmansien maiden suhteisiin liittyvät näkökohdat, mukaan lukien takaisinottosopimusten tekeminen viipymättä tärkeimpien yhteisön ulkopuolisten lähtömaiden kanssa sekä niiden kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen entisestään siten, että sitä pidettäisiin kahdensuuntaisena prosessina. Tavoitteena on torjua laitonta maahanmuuttoa ja tutkia mahdollisuuksia laillisiin maahanmuuttokeinoihin tietyin ehdoin. Tässä yhteydessä olisi myös tarkasteltava edelleen laillisten maahanmuuttajien kitkatonta kotoutumista EU:n yhteiskuntiin ja edistettävä sitä. Lisäksi olisi tarkasteltava uudelleen huolellisesti nykyisiä, vuosina 2004–2006 käytävissä olevia taloudellisia keinoja ja, ottaen huomioon kokonaispuitteet ja talousarvion kurinalaisuuden noudattaminen, tämä yhteisön poliittinen painopiste olisi otettava huomioon vuoden 2006 jälkeistä aikaa koskevissa rahoitusnäkymissä.
10. Eurooppa-neuvosto on antanut päätelmät seuraavista kysymyksistä:

Yhteisen politiikan kehittäminen laittoman maahanmuuton, ulkorajojen, maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamisen ja kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön alalla

Viisumit

11. Eurooppa-neuvosto viittaa 5. kesäkuuta 2003 annettuihin neuvoston päätelmiin viisumitietojärjestelmän (VIS) kehittämisestä ja katsoo, että komission toteutettavuustutkimuksen jälkeen olisi valittujen vaihtoehtojen toteuttamiseksi määritettävä mahdollisimman nopeasti suuntaviivat järjestelmän kehittämisen suunnittelusta ja asianmukaisesta oikeusperustasta, jonka nojalla on mahdollista perustaa viisumitietojärjestelmä ja päättää tarvittavasta rahoituksesta rahoitusnäkymien puitteissa. Tässä yhteydessä EU tarvitsee johdonmukaista lähestymistapaa biometrinen tunnisteen tai biometrinen tietojen käyttämiseen, jotta voitaisiin löytää yhdenmukaistettuja ratkaisuja kolmansien valtioiden kansalaisten asiakirjoja, EU:n kansalaisten passeja ja tietojärjestelmiä (VIS ja SIS II) varten. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota laatimaan asianmukaiset ehdotukset ja aloittamaan viisumeista noudattaen kaikilta osin Schengenin tietojärjestelmä II:n käyttöönotolle suunniteltua aikataulua.

Ulkorajojen valvonta

12. Eurooppa-neuvosto katsoo, että EU:n jäsenvaltioiden ulkorajojen valvonnan tehostaminen on kaikkien EU:n jäsenvaltioiden yhteinen etu, ja panee merkille muun muassa eri operatiivisten ohjelmien, pilottihankkeiden, riskianalyyseiden ja rajavartioiden koulutuksen täytäntöönpanosta saadut tulokset sekä johtopäätökset tutkimuksesta, jonka komissio neuvoston pyynnöstä toteuttaa ja joka liittyy monitahoiseen ja arkaluonteiseen kysymykseen merirajojen valvonnasta. Eurooppa-neuvosto korostaa, että yhteisön tällä alalla toteuttamien toimien jatkuvuus ja yhdenmukaisuus on taattava asettamalla ensisijaisia tavoitteita ja jäsentämällä paremmin puitteet ja menetelmät.
13. Eurooppa-neuvosto toteaa edistystä tapahtuneen siten, että Sevillan päätelmissä vaaditun maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strategisen komitean operatiivinen haara on saatu täysin toimintakykyiseksi, ja erityisesti siten, että rajavalvonnan yhteisen ohjausryhmän tehtäväksi on annettu ulkorajojen valvontaa koskevaan suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden operatiivinen täytäntöönpano ja koordinointi. Tähän kuuluu "keskusten" ja operatiivisten toimien koordinointi ja valvonta sekä strategisten päätösten valmistelu EU:n jäsenvaltioiden ulkorajojen entistä tehokkaampaa ja yhtenäisempää valvontaa varten. Neuvoston 5. kesäkuuta 2003 antamissa päätelmissä todetaan, että neuvoston pääsihteeristö vastaa ohjausryhmän kokousten valmistelusta ja seurannasta ja että alkuvaiheessa sitä voisivat tässä tehtävässä avustaa jäsenvaltioiden lähettämät asiantuntijat.
14. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota tarkastelemaan sopivana ajankohtana ohjausryhmän toiminnasta saatujen kokemusten perusteella tarvetta perustaa uusia institutionaalisia järjestelyjä, myös yhteisön operatiivisen yksikön mahdollista perustamista, ulkorajojen valvontaa koskevan operatiivisen yhteistyön tehostamiseksi.
15. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta vauhdittaa työskentelyä, jonka tavoitteena on hyväksyä mahdollisimman pian ennen vuoden 2003 loppua asianmukainen oikeudellinen väline maahanmuuttoalan yhteyshenkilöverkoston virallisesta perustamisesta kolmansiin maihin.
16. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota antamaan mahdollisimman pian ehdotuksia yhteisen käsikirjan muuttamisesta, muun muassa kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjojen leimaamisen osalta.

Laittomien maahanmuuttajien palauttaminen

17. Maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevan yhteisen politiikan täytäntöönpanosta vastaavat jäsenvaltiot. Sitä voidaan kuitenkin tehostaa vahvistamalla nykyistä yhteistyötä ja perustamalla yhteistyöjärjestelyjä, joihin sisältyy myös rahoitusosio.
18. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota tutkimaan kaikkia näkökohtia, jotka liittyvät erillisen yhteisön välineen laatimiseen erityisesti neuvoston hyväksymässä palauttamista koskevassa toimintaohjelmassa esitettyjen keskeisten tavoitteiden tukemiseksi, ja raporttoimaan asiasta Eurooppa-neuvostolle vuoden 2003 loppuun mennessä.

Kumppanuus kolmansien maiden kanssa

19. Käsiteltäessä maahanmuuttokysymysten huomioon ottamista Euroopan unionin suhteissa kolmansiin maihin Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että maahanmuuttoa käsittelevän EU:n vuoropuhelun ja toiminnan kolmansien maiden kanssa olisi oltava osa yhdennettyä, kokonaisvaltaista ja tasapainotettua yleistä toimintamallia, joka olisi eriytettävä siten, että otetaan huomioon eri alueilla ja jokaisessa yksittäisessä kumppanuusmaassa vallitseva tilanne. Tämän osalta Eurooppa-neuvosto katsoo, että on tärkeää kehittää arviointijärjestelmä suhteiden seuraamiseksi sellaisiin kolmansiin maihin, jotka eivät toimi yhteistyössä EU:n kanssa laittoman maahanmuuton torjumiseksi, ja että seuraavat seikat ovat silloin merkittäviä:
- osallistuminen asiaa koskeviin kansainvälisiin välineisiin (esim. ihmisoikeusyleissopimukset, pakolaisten asemasta 28. heinäkuuta 1951 tehty Geneven yleissopimus sellaisena kuin se on muutettuna 31. tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla),
 - kolmansien maiden yhteistyö omien kansalaistensa ja muiden kolmansien maiden kansalaisten takaisinoton/palauttamisen alalla,
 - rajavalvontatoimet ja laittomien maahanmuuttajien pysäyttäminen,
 - ihmiskaupan torjunta, mukaan lukien lainsäädännöllisten ja muiden toimenpiteiden toteuttaminen,
 - yhteistyö viisumipolitiikassa ja kolmansien maiden viisumijärjestelmien mahdollinen mukauttaminen,
 - turvapaikkajärjestelmien perustaminen ja erityisesti tehokkaan suojelun saaminen, ja
 - ponnistelut uusien henkilöasiakirjojen myöntämiseksi omille kansalaisille.
20. Edellä mainittua arviointia kehitellessään neuvosto hyödyntää maahanmuuttoasioiden yhteyshenkilöverkostolta edellä luetelluista yhteyshenkilöiden toimivaltaan kuuluvista asioista saamia tietoja ja jäsenvaltioiden kolmansissa maissa tekemää entistä tiiviimpää ja tehokkaampaa konsuliyhteistyötä.
21. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota raportoimaan vuosittain kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön seurannan tuloksista ja antamaan aiheellisiksi katsomiaan ehdotuksia tai suosituksia.

Yhteisön rahoituslähteet ja vastuunjakojärjestelmä

22. Eurooppa-neuvosto korostaa, että keskinäisen luottamuksen kehityttyä jäsenvaltioiden välille unionin ensisijaisena tavoitteena olevan vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan alueen edistämiseksi, yhteisvastuun periaatetta on vahvistettava ja konkretisoitava, erityisesti vahvistamalla operatiivista yhteistyötä. Eurooppa-neuvosto katsoo, että kokonaispuitteet ja talousarvion kurinalaisuuden tarve huomioon ottaen tämä yhteisön poliittinen painopiste olisi sisällytettävä vuoden 2006 jälkeistä aikaa koskeviin rahoitusnäkyymiin.

23. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tarkastelemaan sitä ennen talousarvion toteuttamista koskevien periaatteiden mukaisesti mahdollisuutta ottaa käyttöön varoja rahoitusnäkyvien otsakkeesta 3 ottaen huomioon, että kyseisen otsakkeen enimmäismäärän puitteissa on jätettävä riittävästi liikkumavaraa, jotta kaudella 2004–2006 voitaisiin täyttää alan kiireellisimmät rakenteelliset tarpeet ja osoittaa laajempaa solidaarisuutta, johon kuuluisi komission tiedonannon mukaisesti muun muassa yhteisön tuki ulkorajojen valvontaan, palauttamista koskevan toimintaohjelman toteuttamiseen ja viisumitietojärjestelmän (VIS) kehittämiseen. Eurooppa-neuvosto panee tässä yhteydessä merkille komission asiaa koskevan analyysin ja toteaa, että arvioitujen tarpeiden kustannukset ovat 140 miljoonaa euroa.

Turvapaikka-asiat

24. Eurooppa-neuvosto on ilmoittanut uudelleen pyrkivänsä määrätietoisesti luomaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän, jonka tarpeellisuus todettiin jo Tampereen Eurooppa-neuvostossa lokakuussa 1999 ja jota täsmennettiin kesäkuussa 2002 Sevillassa. Tässä yhteydessä on ensisijaisen tärkeää, että neuvosto huolehtii vielä puuttuvan peruslainsäädännön eli seuraavien asiakirjojen hyväksymisestä ennen vuoden 2003 loppua: ehdotus neuvoston direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemistä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi sekä näiden henkilöiden asemaa koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä ehdotus neuvoston direktiiviksi pakolaisaseman myöntämisestä tai peruuttamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista.
25. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että on tärkeää luoda Euroopan unioniin tehokkaampi turvapaikkajärjestelmä, jotta kaikki suojelua tarvitsevat henkilöt voidaan tunnistaa nopeasti laajempien muuttoliikkeiden yhteydessä, ja kehittää tarkoituksenmukaisia EU:n ohjelmia.
26. Eurooppa-neuvosto panee merkille komission tiedonannon, jossa käsitellään nykyistä helppokäyttöisempiä, oikeudenmukaisempia ja paremmin hallinnoituja turvapaikkajärjestelmiä. Se pyytää komissiota tarkastelemaan kaikkia parametrejä, jotta varmistettaisiin kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden entistä hallitumpi ja ohjatumpi pääsy EU:n alueelle, ja pohtimaan keinoja tehostaa lähtöalueiden suojeluvälmiuksia sekä esittämään neuvostolle kesäkuuhun 2004 mennessä kattavan selvityksen, jossa ehdotetaan toteutettavia toimenpiteitä ja esitetään niiden oikeusvaikutukset. Tähän prosessiin liittyen Eurooppa-neuvosto toteaa, että eräiden jäsenvaltioiden suunnitelmissa on pohtia, millä tavoin parannettaisiin pakolaisten suojelua heidän lähtöalueillaan UNHCR:n kanssa toimien. Tämä työ on toteutettava täydessä kumpanuudessa asianomaisten maiden kanssa UNHCR:n suositusten perustalta.
27. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan vuoden 2003 loppuun mennessä mahdollisuuksia tehostaa turvapaikkamenettelyjä entisestään, jotta näin voitaisiin vauhdittaa mahdollisimman paljon muuta kuin kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyä.

Euroopan unionin politiikan kehittäminen Euroopan unionin alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten kotouttamisen alalla

28. Eurooppa-neuvosto katsoo, että on muotoiltava kattava ja moniulotteinen politiikka laillisesti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiseksi. Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti ja niiden täytäntöönpanemiseksi heille olisi myönnettävä EU:n kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia vastaavat oikeudet ja velvollisuudet. Koska tuloksellinen kotoutuminen vaikuttaa sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja taloudelliseen hyvinvointiin, kyseisen politiikan olisi katettava seuraavat tekijät: työllisyys, taloudellinen osallistuminen, koulutus ja kielen oppiminen, terveys- ja sosiaalipalvelut, asumista ja kaupunkiympäristöä koskevat kysymykset sekä kulttuuri ja osallistuminen yhteiskunnalliseen elämään. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että on päästy yhteisymmärrykseen perheenyhdistämistä ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa koskevista direktiiveistä, jotka ovat keskeisiä säädöksiä kolmansien maiden kansalaisten kotouttamisen kannalta.
29. EU:n kotouttamispolitiikan olisi vastattava mahdollisimman tehokkaasti uusiin väestörakenteen muutoksiin liittyviin ja taloudellisiin haasteisiin, joita EU:lla on nyt edessään, ottaen huomioon kolmansien maiden kansalaisten eri kohderyhmien, kuten naisten, lasten ja ikääntyneiden, pakolaisten ja kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden erityispiirteet erityisesti heidän oleskelunsa keston, pysyvyyden ja vakinaisuuden suhteen.
30. Eurooppa-neuvosto korostaa, että vastauksena edellä mainittuihin haasteisiin ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden vastaanottokyky kolmansien maiden kansalaisten käytettävissä olevia laillisia keinoja muuttaa Euroopan unioniin on tutkittava maahanmuuttajien kotimaiden kanssa tehtävän tehostetun, molempien osapuolien kannalta hyödylliseksi osoittautuvan yhteistyön puitteissa.
31. Kotouttamispolitiikat olisi nähtävä jatkuvana ja kahdensuuntaisena prosessina, joka perustuu laillisesti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja vastaanottavien yhteiskuntien vastavuoroisiin oikeuksiin ja vastaaviin velvollisuuksiin. Samalla kun päävastuu kotouttamispolitiikkojen muotoilemisesta ja täytäntöönpanosta on edelleen jäsenvaltioilla, kyseisiä politiikkoja olisi kehitettävä yhtenäisen Euroopan unionin kehyksen mukaisesti ottaen huomioon, että jäsenvaltiot eroavat oikeusjärjestelmiensä suhteen sekä poliittisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti toisistaan. Edellä mainitun kehyksen kehittämisen tehostamiseksi olisi määriteltävä yhteiset perusperiaatteet.
32. Koska maassa laillisesti asuvien kolmansien maiden kansalaisten kotoutuminen on monimutkainen ja kokemusten vaihtoa edellyttävä prosessi, Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää kehittää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa vasta perustetun kotouttamisalan kansallisten yhteyshenkilöiden ryhmän puitteissa siten, että vahvistetaan erityisesti asiaa koskevien politiikkojen yhteensovittamista kansallisella ja Euroopan unionin tasolla.

33. Edellä mainittuun liittyen Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään vuosiraportin maahanmuutosta ja kotouttamisesta Euroopassa EU:n laajuisten muuttoliiketiетоjen sekä maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkojen ja -käytäntöjen kartoittamiseksi. Kyseisessä raportissa olisi oltava tarkka ja objektiivinen analyysi edellä mainituista kysymyksistä siten, että sen avulla voidaan kehittää ja edistää poliittisia aloitteita maahanmuuton hallinnan tehostamiseksi Euroopassa.
34. Eurooppa-neuvosto ottaa lisäksi huomioon moniulotteisen maahanmuuttoilmiön seurannan ja analysoinnin tärkeyden ja panee tyytyväisenä merkille Euroopan muuttoliikkeiden verkoston perustamisen ja aikoo tarkastella mahdollisuutta perustaa pysyvä rakenne tulevaisuudessa.
35. Tällaisen kotouttamispolitiikan onnistuminen perustuu kaikkien mahdollisten toimijoiden tehokkaaseen osallistumiseen. Euroopan unionin toimivaltaisia elimiä, kansallisia ja paikallisia viranomaisia, ammattiyhdistyksiä, työnantajajärjestöjä, kansalaisjärjestöjä, siirtotyöläisten järjestöjä sekä kulttuuristen, sosiaalisten ja urheilualan tavoitteiden hyväksi toimivia järjestöjä olisi kannustettava osallistumaan yhteisiin ponnistuksiin sekä unionin että kansallisella tasolla. Eurooppa-neuvosto on tässä yhteydessä tyytyväinen siihen, että Thessalonikissa järjestetään samanaikaisesti Eurooppa-neuvoston kokouksen kanssa ensimmäinen eurooppalaista diasporaa käsittelevä konferenssi.

III. LAAJENTUMINEN

36. Liittymissopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä Ateenassa 16. huhtikuuta 2003 julistimme, että "liittyminen merkitsee uutta sopimusta kansalaistemme välillä, ei ainoastaan valtioiden välistä sopimusta". Sittenmin Maltaan, Slovenian, Unkarin, Liettuan, Slovakian, Puolan ja Tšekin tasavallan kansanäänestysten tulokset ovat vauhdittaneet ratifiointiprosessia. Tämä prosessi on saatettava päätökseen ajoissa, jotta kymmenen uutta jäsenvaltiota voivat liittyä unioniin 1. toukokuuta 2004. Kymmentä liittyvää valtiota kannustetaan jatkamaan ponnistelujaan tulevina kuukausina, jotta ne olisivat täysin valmiita omaksumaan jäsenyyden velvoitteet liittymiseen mennessä. Tähän sisältyy myös yhteisön säännösten kääntäminen. Laajentumisen onnistumisen varmistamiseksi näiden valmistelujen seuranta on tehostettu komission säännöllisesti toimittamien kertomusten pohjalta.
37. Bulgaria ja Romania ovat osa samaa kokonaisvaltaista ja peruuttamatonta laajentumisprosessia. Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta ja jäsenyysvaatimusten täyttämisen tapahtuvasta edistymisestä riippuen tavoitteena on vastaanottaa Bulgaria ja Romania jäseniksi vuonna 2007. Tätä varten neuvottelujen tahtia pidetään yllä ja niitä jatketaan samalta pohjalta ja samoin periaattein, joita on sovellettu kymmeneen nyt liittyvään valtioon, ja arvioiden kutakin hakijaa sen omien ansioiden perusteella. Ottaen huomioon saavutetun merkittävän edistymisen unioni tukee Bulgariaa ja Romaniaa niiden pyrkimyksissä saattaa neuvottelut tavoitteen mukaisesti päätökseen vuonna 2004 ja kehottaa niitä vauhdittamaan valmistelujaan paikan päällä. Keskustelut tai yhteisymmärrys tulevista poliittisista uudistuksista tai uudet rahoitusnäkökulmat eivät estä liittymisneuvottelujen jatkamista ja saattamista päätökseen, eikä neuvottelujen tulos vaikuta niihin. Joulukuussa 2003 kokoontuva Eurooppa-neuvosto arvioi saavutettua edistymistä komission määräaikaiskertomusten ja strategia-asiakirjan pohjalta määrittääkseen kehyksen liittymisneuvottelujen päätökseen saattamiselle.

38. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Turkin hallituksen sitoumukseen jatkaa uudistusprosessia ja erityisesti jäljellä olevaa lainsäädäntötyötä siten, että ne saatetaan päätökseen vuoden 2003 loppuun mennessä, ja tukee Turkin nykyisiä pyrkimyksiä täyttää Kööpenhaminan poliittiset kriteerit liittymisneuvottelujen aloittamiseksi unionin kanssa. Saavutettu edistyminen huomioon ottaen tätä varten tarvitaan vielä merkittäviä ponnistuksia. Auttaakseen Turkkiä saavuttamaan tämän tavoitteen neuvosto vahvisti äskettäin tarkistetut liittymiskumppanusehdot, joissa esitetään ne keskeiset tavoitteet, jotka Turkin olisi pyrittävä toteuttamaan huomattavasti lisätyn liittymistä edeltävän rahoitustuen avulla. Helsingin päätelmien mukaisesti näiden tavoitteiden toteuttaminen vie Turkkiä lähemmäksi EU:n jäsenyyttä. Liittymiskumppanuus on EU:n ja Turkin suhteiden kulmakivi, pitäen silmällä erityisesti päätöstä, jonka Eurooppa-neuvosto tekee joulukuussa 2004.

IV. KYPROS

39. Kyproksen liittyminen unioniin vaikuttaa jo nyt suotuisasti Kyproksen kahden väestönosan edellytyksiin löytää kokonaisvaltainen ratkaisu Kyproksen ongelmaan. Tätä varten unioni kannattaa voimakkaasti YK:n pääsihteerin tarkkailijaryhmän toiminnan jatkamista asiaa koskevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti, joista mainittakoon 1475/2003. Viimeaikainen rajoitusten löyhentäminen Kyproksen kreikkalaisten ja turkkilaisten välisissä yhteyksissä ja viestinnässä on ollut myönteistä ja osoittanut, että nämä kaksi yhteisöä voivat elää yhdessä yhdistyneellä saarella unionissa. Unioni ei kuitenkaan katso tämän korvaavan kokonaisvaltaista ratkaisua. Näin ollen Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia asianosaisia ja erityisesti Turkkiä ja Kyproksen turkkilaisen yhteisön johtajia tukemaan voimakkaasti YK:n pääsihteerin pyrkimyksiä ja kehottaa tässä yhteydessä jatkamaan pikaisesti neuvotteluja hänen ehdotustensa pohjalta. Tätä varten Euroopan unioni pyrkii osaltaan edelleen oikeudenmukaisen, toteuttamiskelpoisen ja toimivan ratkaisun löytämiseen Kyproksen ongelmaan asiaa koskevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti. Unioni palauttaa mieleen halukkuutensa ratkaista ongelma niiden periaatteiden mukaisin ehdoin, joille EU on perustettu. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on tarjonnut apuaan, jotta ratkaisuun päästäisiin nopeasti yhteisön säännöstön puitteissa. Se on myös tyytyväinen komission tiedonantoon taloudellisen kehityksen edistämisestä Kyproksen pohjoisosassa ja odottaa toiveikkaana näiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti ja yhteistyössä Kyproksen hallituksen kanssa.

V. LÄNSI-BALKANIN MAAT

40. Eurooppa-neuvosto palautti mieliin Kööpenhaminassa (joulukuussa 2002) ja Brysselissä (maaliskuussa 2003) antamansa päätelmät ja toisti aikovansa tukea vakaasti, täysimääräisesti ja tehokkaasti Länsi-Balkanin maiden lähentymistä Eurooppaan. Niistä tulee erottamaton osa EU:ta, kun ne täyttävät asetetut kriteerit.
41. Eurooppa-neuvosto vahvisti neuvoston Länsi-Balkanista 16. kesäkuuta tekemät päätelmät, myös niiden liitteen "*Länsi-Balkania koskeva Thessalonikin toimintasuunnitelma: kohti yhdyntävää Eurooppaa*", jonka tarkoituksena on tehostaa edelleen EU:n ja Länsi-Balkanin

maiden välisiä erityissuhteita hyödyntäen myös laajentumisesta saatuja kokemuksia. Unionin näin täydennetty vakautus- ja assosiaatioprosessi toimii edelleen kehyksenä Länsi-Balkanin maiden lähentyessä Eurooppaa aina niiden tulevaan liittymiseen asti.

42. Eurooppa-neuvosto suhtautui toiveikkaasti 21. kesäkuuta pidettävään EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokoukseen, sillä se on molemmille osapuolille hyvä tilaisuus edistää yhteisiä päämääriä. Siellä hyväksyttävä *julkilausuma* yhdessä *Thessalonikin toimintasuunnitelman* kanssa muodostavat vakaan perustan Länsi-Balkanin maiden uudistustoimien ohjaamiselle niiden lähentyessä unionia ja vahvistavat EU:n tuen näiden maiden pyrkimyksille.
43. Eurooppa-neuvosto vahvisti myös vakautus- ja assosiaatioprosessin vuoden 2003 vuositarkistusta koskevat neuvoston päätelmät.

VI. LAAJEMPI EUROOPPA / UUDET NAAPURIT

44. Laajentumisen myötä Euroopan unionin rajat siirtyvät kauemmaksi ja me olemme lähempänä uusia naapureita. Ateenassa julistimme, että "olemme myös vakaasti päättäneet luoda yhä lujemmat siteet naapureihimme, tiivistää yhteistyötämme ja jakaa tämän arvojen yhteisön tulevaisuuden myös muiden maiden kanssa". Heidän vakautensa ja vaurautensa ovat erottamattomasti yhteydessä meidän vakauteemme ja vaurauteemme. Yhteisten arvojemme lujittamiseksi ja yhteisten etujemme edistämiseksi olemme kehittäneet uusia politiikkoja laajempaa Eurooppaa, uusia naapureitamme varten. Eurooppa-neuvosto vahvisti Kööpenhaminassa pitävänsä näitä politiikkoja tärkeinä. Eurooppa-konferenssissa Ateenassa 17. huhtikuuta asianomaisten kumppanuusmaiden kanssa järjestetyt kokoukset ja Kreetalla 26. ja 27. toukokuuta pidetty ministerien Euro-Välimeri-välikokous antavat uutta virikettä näiden politiikkojen kehittämiseen. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tässä hengessä yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 16. kesäkuuta tekemät päätelmät ja suhtautuu toiveikkaasti työhön, joka aloitetaan sekä neuvostossa että komissiossa näiden politiikkojen eri osatekijöiden työstämiseksi.

VII. KEVÄÄLLÄ 2003 PIDETYN EUROOPPA-NEUVOSTON JATKOTOIMET

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat ja työllisyyspolitiikan suuntaviivat

45. Eurooppa-neuvosto korostaa erityisesti talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja tarkistettujen työllisyyspolitiikan suuntaviivojen taustalla olevia keskeisiä poliittisia painopisteitä:
- parhaiden taloudellisten edellytysten luominen kasvun edistämiseksi, ensiksikin antamalla vakautta tukevat makrotaloudelliset puitteet, jotka toimivat pohjana kotimaisen kysynnän kasvulle ja työpaikkojen luomiselle, ja toiseksi pyrkimällä lisäämään kilpailukykyä ja dynaamisuutta, mihin kuuluu inhimilliseen ja fyysiseen pääomaan ja tutkimukseen ja kehitykseen investoiminen, teknologioiden soveltamisen parantaminen koko taloudessa ja tutkimuksen hyödyntäminen, täysin yhdentyneiden EU:n rahoitusmarkkinoiden luominen sekä yrittäjyyden edistäminen ja teollisuuden toimintaympäristön parantaminen,

- uusien ja parempien työpaikkojen luomiseen tähtäävät uudistukset täystyöllisyyden edistämiseksi, mihin kuuluu työmarkkinoiden tekeminen tehokkaammiksi, osallistavammiksi ja mukautuvaisemmiksi, verotus- ja etuisuusjärjestelmien muuttaminen työteon kannattavuuden lisäämiseksi, työmarkkinoille osallistumisen lisääminen Lissabonin tavoitteiden mukaisesti, uuden tasapainon edistäminen joustavuuden ja turvallisuuden välillä, työvoiman liikkuvuuden helpottaminen sekä ammattitaidon parantaminen ja saattaminen ajan tasalle korkeamman tuottavuuden ja laadukkaampien työpaikkojen aikaansaamiseksi, ja
 - julkisen talouden kestävyuden lujittaminen erityisesti pienentämällä edelleen valtionvelkaa ja uudistamalla eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmät nyt, kun demografiset olosuhteet antavat siihen vielä mahdollisuuden, jotta varmistetaan se, ettei tuleville sukupolville jätetä ylivoimaista taakkaa, sekä parantamalla työllisyyttä.
46. Eurooppa-neuvosto hyväksyy ehdotukset talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi ja työllisyyspolitiikan suuntaviivoiksi. Nämä molemmat suuntaviivat esitellään nyt ensimmäistä kertaa uusien tehostettujen menettelyjen mukaisesti. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että nämä suuntaviivapaketit kattavat nyt kolmen vuoden ajanjakson ja että ne esitetään uudessa tiiviissä muodossa siten, että niissä on selkeitä suosituksia politiikkaa koskeviksi toimiksi. Keskipitkän aikavälin näkymät ja yksittäisille poliittisille toimijoille osoitetut erityissuosituksukset muodostavat sovitun kokonaisuuden talouspoliittisille toimenpiteille, joiden edistymistä voidaan arvioida järjestelmällisesti tulevina vuosina. Jäsenvaltioiden pitäisi varmistaa, että molemmat suuntaviivat pannaan täytäntöön yhtenäisellä ja johdonmukaisella tavalla.

EKP

47. Valtion- tai hallitusten päämiehet ovat päättäneet Jean-Claude Trichet'n esittämisestä Euroopan keskuspankin puheenjohtajaksi. He pyytävät neuvostoa (ECOFIN) aloittamaan seuraavassa istunnossaan perustamissopimuksen 112 artiklassa määrätyn menettelyn.

Lissabonin uudistusohjelman edistyminen

48. Eurooppa-neuvosto tutustui puheenjohtajavaltion toimittamaan selvitykseen, jossa käsitellään keväällä 2003 pidetyn Eurooppa-neuvoston antamien eri toimeksiantojen täytäntöönpanon tämänhetkistä tilannetta, ja totesi, että vaikka edistystä on tapahtunut, tehtävää on vielä paljon.
49. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä erityisesti veropakettin ja energian sisämarkkinoita koskevan paketin lopulliseen hyväksymiseen sekä yhteisymmärrykseen, joka on saavutettu seuraavista asioista: sääntelyn laadun parantaminen Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission kesken tehtävällä toimielinten välisellä sopimuksella, toinen rautatiepaketti ja päätös komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Yhdysvaltojen kanssa lentoliikenteestä, julkisen sektorin asiakirjojen uudelleenkäyttö ja Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustaminen, Erasmus Mundus- ja eLearning -ohjelmat, Euroopan älykästä energiahuoltoa koskeva ohjelma, päätös Euroopan laajuisista energiaverkoista sekä ympäristövastuuta koskeva direktiivi.

50. Yhteisymmärrys raskaan polttoöljyn kuljettamisen rajoittamisesta yksirunkoisissa säiliöaluksissa ja kyseisten säiliöalusten käytöstä poistamista koskevan aikataulun nopeuttamisesta on myös tervetullut edistysaskel. Eurooppa-neuvosto korosti, että on tärkeää saada Venäjä mukaan tähän prosessiin.
51. Eurooppa-neuvosto totesi myös tyytyväisenä, että rahoituspalveluita koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa (eläkerahastot, myyntiesitteet ja investointipalvelut) ja asetuksen N:o 1408/71 nykyaikaistamisessa EU:n kansalaisten rajat ylittävän liikkumisen helpottamiseksi on edistytty.
52. Eurooppa-neuvosto palautti mieliin kevään 2003 Eurooppa-neuvoston päätelmät liikenneinfrastruktuurin hinnoittelua koskevilta osin ja suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen antaa ehdotus Eurovignette-direktiiviksi lähipäivinä.
53. Päätteeksi Eurooppa-neuvosto pani merkille, että komissio aikoo tehdä aloitteen yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa kasvun ja yhdentymisen tukemiseksi siten, että lisätään kokonaisinvestointeja ja yksityisen sektorin osallistumista Euroopan laajuisiin verkkoihin ja merkittäviin tutkimus- ja kehityshankkeisiin, ja pyytää puheenjohtajavaltio Italiaa viemään asiaa tältä osin eteenpäin.

VIII. ULKOSUHTEET, YUTP JA ETPP

EU:n turvallisuusstrategia

54. Unionimme on sitoutunut vastuun kantamiseen, turvallisen Euroopan ja paremman maailman takaamiseen. Tätä varten pyrimme peräänantamattomasti lujittamaan ja muovaamaan maailmanlaajuisen hallinnon instituutioita ja alueellista yhteistyötä sekä laajentamaan kansainvälisen oikeuden ulottuvuutta. Annamme tukemme konfliktinehkäisylle, edistämme oikeutta, kestävästä kehitystä, autamme rauhan turvaamisessa ja puolustamme vakautta alueellamme ja maailmassa. Näin ollen Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä neuvoston pääsihteerin, korkean edustajan Javier Solanan suositukseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevaksi kokonaisstrategiaksi, joka syntyi aloitteena Kastellorizossa pidetyssä ulkoasiainministereiden epävirallisessa kokouksessa. Se antaa neuvoston pääsihteerin, korkean edustajan tehtäväksi jatkaa strategian kehittämistä ja tarkastella perusteellisemmin turvallisuuteemme kohdistuvia haasteita tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja komission kanssa ja toimittaa EU:n turvallisuusstrategia yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostolle joulukuussa pidettävässä Eurooppa-neuvostossa tapahtuvaa hyväksymistä varten. Strategiaan olisi sisällytettävä myös jäsenvaltioiden etunäkökohdat ja kansalaisten kannalta ensisijaiset kysymykset, ja siitä olisi tehtävä jatkuvasti kehittyvä asiakirja, josta käydään julkista keskustelua ja jota tarpeen mukaan tarkistetaan.

ETPP

55. Eurooppa-neuvosto hyväksyy puheenjohtajavaltion selvityksen Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta.

56. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 19. toukokuuta tekemiin päätelmiin ja panee tyytyväisenä merkille sotilaallisissa voimavaroissa saavutetun edistyksen. EU:lla on nyt kaikilla Petersbergin tehtäväalueilla operatiivinen toimintakyky, jota rajoittavat todetut puutteet. Näitä voidaan kuitenkin korjata kehittämällä edelleen EU:n sotilaallisia voimavaroja, mihin kuuluu muun muassa voimavaroja koskevassa Euroopan toimintasuunnitelmassa (ECAP) määrättyjen työryhmien perustaminen.
57. Siviilikriisinhallinnan neljällä ensisijaisella alalla, joita ovat poliisilaitos, oikeusvaltioperiaate, siviilihallinto ja pelastuspalvelu, on edistytty voimavarojen ja toimintaperiaatteiden kehittämisessä.
58. Euroopan unionin operatiivista toimintakykyä osoittaa se, että on aloitettu kolme ETPP:hen kuuluvaa operaatiota: Euroopan unionin poliisioperaatio (EUPM) Bosnia ja Hertsegovinassa, Concordia entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja Artemis Buniassa Kongon demokraattisessa tasavallassa.
59. EU:n johtamat Euroopan unionin poliisioperaatio ja Artemis-operaatio ovat antaneet vahvan sysäyksen EU:n ja YK:n yhteistyölle.
60. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU:n ja Naton pysyvistä järjestelyistä on sovittu ja niitä pannaan täytäntöön. Tämä koskee erityisesti Berliini plus -järjestelyjä, jotka lisäävät unionin operatiivisia voimavaroja ja toimivat puitteina näiden kahden järjestön strategiselle kumppanuudelle kriisinhallinnassa.
61. Puheenjohtajavaltio toimitti Sevillan Eurooppa-neuvostolta saamansa tehtävän mukaisesti vuosittaisen raportin väkivaltaisten konfliktien estämistä koskevan EU:n ohjelman täytäntöönpanosta, jonka Eurooppa-neuvosto nyt hyväksyy. Puheenjohtajavaltio Kreikka on lisäksi tätä ohjelmaa toteuttaessaan korostanut alueellista lähestymistapaa keskittyen pääasiassa Länsi-Balkanin maihin.
62. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU:n ulkoisen toiminnan (mukaan lukien YUTP/ETPP) panos terrorismin torjunnassa on lisääntynyt, kuten käy ilmi liitteenä olevasta asiasta koskevasta selvityksestä (liite I), jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyy.
63. Eurooppa-neuvosto pani merkille pääministeri Verhofstadtin selonteon 29. huhtikuuta 2003 pidetystä ETPP:tä käsitelleestä kokouksesta.

Joukkotuhoaseet

64. Eurooppa-neuvosto hyväksyy liitteenä olevan julkilausuman (liite II) joukkotuhoaseiden leviämisen estämisestä, jonka yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvosto hyväksyi 16. kesäkuuta 2003.

Puolustusvoimavaravirasto

65. Kevään 2003 Eurooppa-neuvoston päätelmien jatkotoimina Eurooppa-neuvosto antaa toimivaltaisille neuvoston elimille tehtäväksi ryhtyä tarpeellisiin toimiin puolustusvoimavarojen kehittämisestä, tutkimuksesta ja hankinnasta sekä puolustusmateriaaleista vastaavan hallitustenvälisen viraston perustamiseksi vuonna 2004. Virasto tulee toimimaan neuvoston alaisuudessa ja kaikki jäsenvaltiot voivat osallistua sen toimintaan, ja sen tarkoituksena on kehittää puolustusalan voimavaroja kriisinhallinnan alalla, edistää ja kehittää puolustusmateriaalialan yhteistyötä Euroopassa, vahvistaa Euroopan puolustuksen teollista ja teknologista perustaa ja luoda kilpailukykyiset Euroopan puolustusmateriaalimarkkinat sekä edistää, tarvittaessa yhteisön tutkimustoimintaan liittyneenä, tutkimusta, jonka tavoitteena on johtoaseman saavuttaminen tulevien puolustus- ja turvallisuusvoimavarojen edellyttämän strategisen teknologian alalla, mikä puolestaan lujittaa Euroopan teollisuuden valmiuksia tällä alalla.

Suhteet arabimaailmaan

66. Euroopan unioni on vakuuttunut siitä, että sen on vahvistettava kumppanuuttaan arabimaailman kanssa. Se aikoo edistää tiiviimpää poliittista vuoropuhelua, moniarvoisuutta ja demokraattisia uudistuksia sekä taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Kulttuurien, uskontojen ja sivilisaatioiden välistä vuoropuhelua olisi lisättävä.
67. Eurooppa-neuvosto kehottaa tämän mukaisesti komissiota ja korkeaa edustajaa aloittamaan asiaa koskevan työn ja laatimaan tämän vuoden lokakuussa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle yksityiskohtaisen suunnitelman ottaen täysin huomioon nykyiset politiikat ja ohjelmat, erityisesti Barcelonan prosessin ja Uudet naapurit -aloitteen. Neuvosto tulee tekemään sen pohjalta asianmukaiset päätökset.

Euro–Välimeri-kumppanuus

68. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen kaikkien osapuolten Kreetalla pidetyssä ministerien Euro–Välimeri-välikokouksessa osoittamaan yhteistyöhenkeen. Se korosti, että Euro–Välimeri-kumppanuuden parlamentaarisen ulottuvuuden vahvistaminen edistää merkittävästi kansanedustuslaitosten välistä yhteistyötä. Lisäksi se korosti, että kansojen ja kulttuurien vuoropuhelua ohjaavat periaatteet helpottaisivat Euro–Välimeri-säätiön perustamista. Yrityksissä muuttaa Välimeren alue vuoropuhelun, yhteistyön, rauhan ja vakauden alueeksi odotetaan Välimeren maiden kansalaisyhteiskunnilla, mukaan lukien naiset, olevan merkittävä rooli demokraattisten arvojen, yhteiskunnallisen tietoisuuden, koulutuksen ja kehityksen edistäjinä.

Yhdysvallat

69. Eurooppa-neuvosto tarkasteli EU:n ja Yhdysvaltojen välisten suhteiden nykytilaa ja ilmoitti olevansa vakuuttunut siitä, että transatlanttisten suhteiden tasapuolinen kehittäminen on edelleen erittäin tärkeää kaikilla aloilla molempien osapuolien lisäksi myös kansainvälisen yhteisön kannalta.

70. Eurooppa-neuvosto odottaa, että EU ja Yhdysvallat määrittelevät huippukokouksessaan Washingtonissa 25. kesäkuuta 2003 suhteidensa keskeiset painopisteet, jolloin ne pyrkivät tiivistämään yhteistyötä konkreettisten tulosten saavuttamiseksi, ottavat huomioon useilla aloilla jo saavutetun edistyksen ja kehittävät uusia yhteistyöaloja. EU aikoo lisäksi päättäväisesti kehittää transatlanttista vuoropuhelua kaikilla tasoilla molempien osapuolten yhteiskuntien instituutioiden välillä ja jatkaa keskusteluja Yhdysvaltojen kanssa ehdotuksista suhteiden lujittamiseksi, ja myös ajatuksista, joita saattaa ilmetä Euroopan turvallisuusstrategian kehittämistyössä.

Yhteiset strategiat

71. Eurooppa-neuvosto panee merkille tavanomaiset selvitykset Venäjää ja Välimeren aluetta koskevien EU:n yhteisten strategioiden täytäntöönpanosta ja sopii Venäjää koskevan yhteisen strategian jatkamisesta 24. päivään kesäkuuta 2004.

HI-viruksen/aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjunta

72. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen sitoumuksensa torjua HI-virusta/aidsia sekä tuberkuloosia ja malariaa tavoitteenaan niiden hävittäminen. Se on tyytyväinen HI-viruksen ja aidsin sekä tuberkuloosin ja malarian torjuntaan liittyvän maailmanlaajuisen rahaston toiminnan nopeaan käynnistymiseen ja vahvistaa päättäväisyytensä toimia sen hyväksi, että kyseisellä monenvälisellä rahoitusvälineellä järjestettäisiin laadukasta ja kohtuuhintaista tautien ehkäisyä ja hoitoa kehitysmaiden köyhälle väestölle.
73. Eurooppa-neuvosto kehottaa kutakin jäsenvaltiota ja komissiota osallistumaan merkittäväällä osuudella rahaston pitkän aikavälin rahoittamiseen. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tukensa avunantajien ja kumppaneiden kansainväliselle konferenssille, joka pidetään Pariisissa 16. heinäkuuta 2003, jolloin Euroopan unionin osuudesta rahastoon päätetään.

Kansainvälinen humanitaarinen oikeus

74. Eurooppa-neuvosto korostaa olevan tärkeää, että kansalliset asevoimat noudattavat sovellettavaa humanitaarista oikeutta, ja painottaa vuoropuhelua Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (ICRC) kanssa asiassa.

Kansainvälinen tuomioistuin (ICC)

75. Euroopan unioni tukee vakaasti Kansainvälistä tuomioistuinta tärkeänä askeleena humanitaarisen kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien täytäntöönpanon edistämiseksi. Tulemme edelleenkin työskentelemään aktiivisesti, jotta tuomioistuimen universaalisuus tunnustetaan ja vaikuttamaan osaltamme sen tehokkaaseen toimintaan.

Vihreä diplomatia

76. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen sitoumuksensa ottaa ympäristönäkökohdat huomioon ulkosuhteissa edistämällä ympäristöä ja kestäväää kehitystä koskevaa eurooppalaista diplomatiaa. Tässä yhteydessä se suhtautuu myönteisesti asiantuntijaverkoston perustamiseen puheenjohtajavaltion johdolla täydessä yhteistyössä komission kanssa, kuten Barcelonassa hyväksytyssä strategiassa ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta yleisten asioiden neuvoston ulkoisissa politiikoissa on esitetty.
77. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa seuraamaan kyseistä aloitetta tiiviisti ja laatimaan yhdessä komission kanssa selvityksen saavutetuista tuloksista kesäkuussa 2005 pidettävää Eurooppa-neuvostoa silmällä pitäen.

Lähi-itä

78. Nyt on historiallinen tilaisuus luoda rauha Lähi-itään. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Israelin ja palestiinalaishallinnon päätökseen hyväksyä rauhansuunnitelma, jonka kvartettiryhmä laati Euroopan unionin osallistuessa työhön täysimääräisesti.
79. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä myös Akaban huippukokouksen tuloksiin sekä presidentti Bushin henkilökohtaiseen sitoutumiseen, pääministeri Sharonin ja pääministeri Abu Mazenin tekemiin sitoumuksiin ja arabimaiden johtajien osoittamaan sitoutumiseen rauhaan Sharm el Sheikissä.
80. Eurooppa-neuvosto on vakaasti sitä mieltä, että tätä tilaisuutta rauhan rakentamiseen ei saa hukata. Eurooppa-neuvosto on yhä syvästi huolestunut paikan päällä jatkuvasta, uusia tasoja saavuttaneesta väkivallasta. Sen ei saa antaa vaarantaa rauhansuunnitelman täytäntöönpanoa. Ei ole muuta mahdollisuutta, kuin että molemmat osapuolet panevat nopeasti täytäntöön vilpittömin mielin kvartettiryhmän rauhansuunnitelman, joka sisältää selvät määräajat sellaisen Palestiinan valtion perustamiselle vuoteen 2005 mennessä, jossa vallitsee rauhanomainen ja turvallinen rinnakkainolo Israelin kanssa.
81. Eurooppa-neuvosto korostaa kvartettiryhmän tärkeää roolia ja EU:n valmiutta myötävaikuttaa joka suhteessa rauhansuunnitelman täytäntöönpanoon, niin että konfliktissa päästään pysyvään, oikeudenmukaiseen ja rauhanomaiseen ratkaisuun, johon kuuluu uskottavan ja tehokkaan seurantajärjestelmän perustaminen. Kvartetin johtajien tuleva kokous Ammanissa tarjoaa hyvän tilaisuuden korostaa tätä.
82. Euroopan unioni tuomitsee yksiselitteisesti terrorismin ja edistää pyrkimyksiä estää terroristiryhmien tukeminen, aseistus ja rahoitus mukaan lukien. EU on myös valmis auttamaan palestiinalaishallintoa sen pyrkimyksissä lopettaa terrorismi, mihin kuuluu sen valmiuksien kehittäminen terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi.
83. Unioni vaatii Hamasia ja muita ryhmiä julistamaan välittömästi aselevon ja pysäyttämään kaiken terroritoiminnan. Unioni muistuttaa, että neuvosto pohtii kiireellisesti mahdollisuutta toimia laajemmin Hamasin varainkeruun estämiseksi. On olennaista, että kaikki asianomaiset tahot, erityisesti alueen maat, tuomitsevat terrorismin ja osallistuvat ponnisteluihin sen kitkemiseksi.

84. Unioni pitää myönteisenä turvallisuutta koskevien keskustelujen uudelleen aloittamista ja Egyptin aktiivista roolia tässä.
85. Eurooppa-neuvosto vetoaa Israeliin, että se ryhtyisi toimiin luottamuksen palauttamiseksi ja pidättyisi kaikista rankaisutoimenpiteistä, mukaan lukien ilman oikeudenkäyntiä tapahtuvat surmaamiset, ja noudattaisi kansainvälistä oikeutta.
86. Eurooppa-neuvosto vetoaa Israeliin myös, jotta se kumoaisi asutuspolitiikkansa ja -toimintansa ja lopettaisi maan takavarikoinnin ja niin sanotun turva-aidan rakentamisen – kaikki nuo toimet uhkaavat tehdä kahden valtion rinnakkaiselon käytännössä toteuttamiskelvottomaksi ratkaisuksi.
87. Lähi-idän rauha ei ole kattava, jos se ei koske myös Syyriaa ja Libanonia.
88. Rauhaa ei koskaan saada aikaan, ellei kansa tue sitä. Euroopan unioni on valmis tekemään aloitteita, joiden tarkoituksena on tarvittavien yhteyksien rakentaminen molempien osapuolten kansalaisyhteiskuntien edustajien välille. Tässä työssä olisi annettava osuus naisille, jotka ovat usein osoittautuneet olevan merkittävässä asemassa rauhan rakentamisessa sodan repimille alueille.
89. Eurooppa-neuvosto ilmaisee kiitollisuutensa Miguel Angel Moratinosille merkittävästä työstä, jota hän on tehnyt viimeisten seitsemän vuoden ajan EU:n erityisedustajana Lähi-idässä.
90. Päätteeksi Euroopan unioni korostaa pitävänsä tärkeänä alueellista ulottuvuutta Euro–Välimeri-kumppanuuden kautta ja pitää myönteisenä yhteistyöhenkeä, jota kaikki osallistujat osoittivat äskettäin Kreetalla järjestetyssä ministerien välikokouksessa.

Irak

91. Saddam Husseinin hallituksen kaatuminen on antanut Irakin kansalle mahdollisuuden rauhanomaiseen, turvalliseen ja vauraaseen tulevaisuuteen.
92. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1483 hyväksymiseen, joka osoittaa uutta yhteistyöhenkeä kansainvälisessä yhteisössä. Uskomme kyseisen päätöslauselman muodostavan perustan tehokkaalle kansainväliselle tuelle Irakin poliittisen siirtymäkauden alkuvaiheisiin varmistaen samalla riittävät varat humanitaarista apua ja jälleenrakennusta varten.
93. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Sergio Vieira de Mellon nimittämiseen YK:n pääsihteerin erityisedustajaksi Irakiin. Se odottaa toiveikkaana YK:n myötävaikuttavan merkittävästi prosessiin, joka johtaa eri väestönosia edustavan Irakin hallituksen muodostamiseen mahdollisimman pian ja jossa YK voi käyttää ainutlaatuisia voimavarojaan ja kokemustaan konfliktinjälkeisessä valtiorakenteiden kehittämisessä. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan YK:n erityisedustajaa tämän tehtävien täyttämässä.

94. Euroopan unioni toistaa sitoumuksensa sellaisen vauraan ja vakaan Irakin kehittämiseen, jolla on eri väestönosia edustava hallitus ja kukoistava kansalaisyhteiskunta ja jonka kanssa se voi kehittää molempia osapuolia hyödyttäviä suhteita. Irakin väliaikaishallinnon nimittäminen on ensimmäinen merkittävä askel edettäessä kohti tätä tavoitetta.
95. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen humanitaarisen tilanteen parantumiseen, mutta se on huolissaan jatkuvista vaikeuksista varmistaa siviiliväestön turvallisuus. Yleinen järjestys on edellytys maan kestäväille jälleenrakentamiselle. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että eräät jäsenvaltiot ja liittyvät valtiot osallistuvat vakaiden ja turvallisten olosuhteiden luomiseen Irakissa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1483 mukaisesti.
96. Euroopan unioni on valmis osallistumaan Irakin jälleenrakentamiseen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1483 mukaisesti. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja korkeaa edustajaa antamaan EU:n osallistumista koskevia ehdotuksia.
97. Euroopan unioni jatkaa aktiivista ja merkittävää osallistumistaan humanitaarisen avun alalla. Se odottaa mielenkiinnolla YK:n kehitysohjelman New Yorkissa 24. kesäkuuta järjestämää avunantajavaltioiden neuvoa-antavaa kokousta.
98. Vetoamme edelleen Irakin naapurimaihin, jotta ne tukisivat Irakin ja koko alueen vakautta, ja toistamme olevamme halukkaita antamaan panoksemme tehostamalla vuoropuhelua ja yhteistyötä kaikilla aloilla arabi- ja islamilaisen maailman kanssa.

Iran

99. Eurooppa-neuvosto keskusteli kehityksestä, jota on tapahtunut suhteissa Iraniin. Iranin ydinohjelmaa koskevilta osin se on pannut merkille Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) hallintoneuvoston puheenjohtajan eilen antaman lausunnon. Se toistaa antavansa täyden tukensa IAEA:lle sen pyrkimyksissä suorittaa Iranin ydinohjelman kattava tarkastelu. Se ilmoittaa, että Iranin ohjelman eräät näkökohdat herättävät vakavaa huolta. Näistä mainittakoon erityisesti presidentti Khatamin ilmoittama ydinpolttoainekierron, erityisesti uraanisentrifugin, sulkeminen. Eurooppa-neuvosto odottaa Iranin täyttävän eilen IAEA:n kokouksessa vahvistamansa sitoumuksen noudattaa täyttä avoimuutta. Se kehottaa Irania toimimaan täydessä yhteistyössä IAEA:n kanssa sen ydinalan kaikkien toimien osalta ja allekirjoittamaan, ratifioimaan ja panemaan täytäntöön pikaisesti ja ehdoitta IAEA:n ydinmateriaalivalvontasopimuksen lisäpöytäkirjan. Tämä olisi merkittävä askel kohti erittäin tarpeellista luottamusta.
100. Euroopan unioni seuraa edelleen tiiviisti tässä asiassa ja kaikilla muilla ongelmallisilla aloilla tapahtuvaa kehitystä suhteissaan Iraniin. Se korostaa erityisesti, että tarvitaan huomattavaa myönteistä kehitystä ihmisoikeuksien, myös viimeaikaisten mielenosoitusten käsittelyn, sekä terrorismin ja Lähi-idän rauhanprosessin suhteen. Se toteaa jälleen, että edistyminen näissä asioissa ja vahvistettu vuoropuhelu sekä yhteistyö ovat EU:n ja Iranin suhteiden toisistaan riippuvaisia, olennaisia sekä toisiaan vahvistavia osioita.

Pohjois-Korea

101. Eurooppa-neuvosto on edelleen vakavasti huolestunut Pohjois-Korean ydinohjelmasta ja siitä, ettei Pohjois-Korea noudata IAEA:n ydinmateriaalivalvontasopimusta, mikä heikentää ydinsulkujärjestelmää. Neuvosto vetoaa Pohjois-Koreaan, jotta tämä pidättyisi kaikista toimista, jotka pahentaisivat tilannetta entisestään. Se kehottaa Pohjois-Koreaa purkamaan ydinohjelmansa näkyvästi, todennettavasti ja lopullisesti ratkaisevana askeleena kokonaisuvaltaisen ja rauhanomaisen ratkaisun aikaansaamiseksi ja täyttämään jälleen kaikki ydinsulkua koskevat kansainväliset velvoitteensa. Euroopan unioni vahvistaa olevansa valmis edistämään monenvälisen diplomaattisen ratkaisun löytämistä kriisiin ja ilmaisee tukensa Korean tasavallan noudattamalle rauhan ja hyvinvoinnin politiikalle.

Itä-Timor*Pakolaiset*

102. Euroopan unioni seuraa tiiviisti Indonesian alueella Itä-Timorin rajan tuntumassa edelleen olevien timorilaisten pakolaisten tilannetta.
103. Eurooppa-neuvosto ilmaisee Euroopan unionin valmiuden avustaa yhteistyössä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa Indonesian viranomaisia toteuttamaan kiireellisesti uudelleenasettamishoelmia niitä pakolaisia varten, joilla ei ole aikomusta asettua Itä-Timoriin pysyvästi.

Vaalituki

104. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tukensa Itä-Timorin demokratiakehityksen lujittamiselle. Se pyytää neuvostoa tarkastelemaan komission kanssa tarkoituksenmukaisia järjestelyjä vaalituen antamiseksi Itä-Timorin viranomaisille, erityisesti tämän vuoden lopulle ajoittuvien seuraavien vaalien yhteydessä.

Burma

105. Eurooppa-neuvosto on edelleen vakavasti huolestunut Burman tapahtumien johdosta ja palauttaa mieliin yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 16. kesäkuuta antamat päätelmät.
106. Se kehottaa Burman viranomaisia vapauttamaan välittömästi Daw Aung Suu Kyin sekä muut Kansallisen demokraattisen liiton (NLD) jäsenet ja avaamaan uudelleen NLD:n toimistot.
107. Se pyysi, että puheenjohtajavaltio ja korkea edustaja ottaisivat yhteyttä aasialaisiin kumppaneihin ja sopisivat kannoista niiden kanssa.

Kuuba

108. Eurooppa-neuvosto on edelleen syvästi huolestunut perusvapauksien loukkaamisesta Kuubassa. Se palauttaa mieliin yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 16. kesäkuuta antamat päätelmät Kuubasta.
109. Eurooppa-neuvosto pahoittelee Kuuban viranomaisten Euroopan unionia, sen jäsenvaltioita ja siihen liittyviä valtioita kohtaan osoittamaa käytöstä, jota ei voi hyväksyä, ja torjuu sen.

Keski-Afrikka

110. Eurooppa-neuvosto katsoo, että rauhanturvatehtävä Kongon demokraattisessa tasavallassa (Ituri) edellyttää unionin ja sen jäsenvaltioiden aktiivista poliittista ja diplomaattista tukea, jottei vaaranneta Pretorian sopimuksessa määrätyn siirtymäkauden hallituksen muodostamista.
-

EUROOPPA-NEUVOSTO
Thessaloniki

PUHEENJOHTAJAN
PÄÄTELMÄT

19. ja 20. kesäkuuta 2003

LIITE

LIITE I**PUHEENJOHTAJAVALTION SELVITYS EUROOPPA-NEUVOSTOLLE EU:N
ULKOISESTA TOIMINNASTA TERRORISMIN TORJUNNASSA (YUTP JA ETPP
MUKAAN LUKIEN)****JOHDANTO**

Sevillan Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta ja yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston annettua joulukuussa 2002 päätelmänsä EU:n ulkopolitiikan kaikkien näkökohtien osalta on kehitetty monimuotoinen lähestymistapa terrorismin torjumiseksi.

Tässä ilmoituksessa esitetään 4.12.2002 pidetylle yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostolle annetussa selvityksessä olevien suositusten pohjalta yksityiskohtainen raportti saavutetusta edistymisestä.

A. EU:N SUHTEET KOLMANSIIN MAIHIN**1. Uhka-analyysit**

Maailmanlaajuista uhka-analyysia on jatkuvasti pyritty laajentamaan. Terrorismityöryhmä on laatinut kolme alueellista uhka-analyysia (Keski-Amerikka ja Lätinalainen Amerikka, Etelä-Aasia sekä Kaakkois-Aasia). Lisäksi on saatu valmiiksi 14 uutta maakohtaista uhka-analyysia. Hanke kattaa tällä hetkellä 9 aluetta ja 55 maata. Myös jo aiemmin tehtyjen arviointien ajantasaistamisessa ja tarkistuksessa on edistytty. Ajantasaistamista jatketaan.

Näissä arvioissa on suosituksia kyseisiä maita ja alueita koskeviksi EU:n strategiaksi sekä jatkotoimenpiteiksi. Arvioissa olevia suosituksia pyritään rationalisoimaan ja selkeyttämään. Tulevalla Italian puheenjohtajakaudella sovitaan suositusten rationalisointia koskevista menetelmistä.

2. Aihekohtainen arviointi

EU on antanut aihekohtaisen arvioinnin pohjalta toimintaperiaatteita koskevia suosituksia terrorismin torjumiseksi terroristiryhmien osalta.

3. Äärifundamentalismia ja terrorismia koskeva raportti

Lokakuussa 2002 pidetyssä yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa käydyn ulkoministerien keskustelun jälkeen puheenjohtajavaltio Tanska päätti antaa ministerien henkilökohtaisista edustajista koostuvalle työryhmälle tehtäväksi toimittaa analyysi äärifundamentalismia ja terrorismia koskevasta ilmiöstä. Äärifundamentalismia ja terrorismia käsittelevä työryhmä piti joulukuusta 2002 toukokuuhun 2003 neljä kokousta (kerran Kööpenhaminassa, kahdesti Brysselissä ja kerran Ateenassa). Loppuraportti on toimitettu, ja sitä tarkastellaan neuvostossa siinä esitetyjä suosituksia koskevia jatkotoimia varten.

4. Terrorismin torjuntaan liittyvien näkökohtien tarkistaminen EU:n ja kolmansien maiden suhteissa

Euroopan unioni on sopinut menettelystä sen varmistamiseksi, että terrorismin torjuntaan liittyviä näkökohtia tarkistetaan ja parannetaan EU:n ja kolmansien maiden suhteissa, asiaankuuluvat sopimussuhteet mukaan lukien, yleisten asioiden neuvoston lokakuussa 2001 alkuunpaneman järjestelmällisen arvioinnin mukaisesti. Terrorismin torjuntaa koskevat vakiolausekkeet on toistaiseksi sisällytetty Chilen, Algerian, Egyptin ja Libanonin kanssa tehtyihin sopimuksiin, ja ne ovat osa Syyrian, Iranin ja Persianlahden yhteistyöneuvoston kanssa käytäviä sopimusneuvotteluja.

5. Poliittinen vuoropuhelu

Kolmansien maiden sekä alueellisten ja osa-alueellisten organisaatioiden kanssa käytävä poliittinen vuoropuhelu on keskeinen väline ilmoitettaessa kolmansille maille, kuinka tärkeänä EU pitää terrorismin torjuntaa.

Intian, Japanin, Kanadan, Venäjän, Latinalaisen Amerikan, Aasian ja Euroopan huippukokouksen (ASEM) sekä Afrikan unionin kanssa on annettu yhteisiä julkilausumia, joiden pohjalta on edistetty yhteistyötä terrorismin torjumiseksi, ja Kaakkois-Aasian maiden järjestön (ASEAN) kanssa annettiin tämän vuoden tammikuussa uusi yhteinen julkilausuma. Erityisesti Yhdysvaltojen, Venäjän ja Intian kanssa käytävän vuoropuhelun osalta nykyistä yhteistyötä on pyritty laajentamaan keskittymällä laatimaan asiaankuuluvia toimintasuunnitelmia ja toimimalla erikseen sovitulla yhteistyöaloilla.

6. Suuntaviivat yhteiseksi lähestymistavaksi terrorismin torjunnassa

Yhteistä lähestymistapaa terrorismin torjunnassa koskevia suuntaviivoja varten on tehty paljon työtä, ja niitä viimeistellään parhaillaan. Suuntaviivoilla, jotka ovat sisäinen oheisasiakirja EU:n toimintasuunnitelmaan, edistetään entisestään poliittista vuoropuhelua ja EU:n terrorisminvastaisen politiikan tehokkaampaa täytäntöönpanoa.

B. KOLMANSILLE MAILLE ANNETTAVA TEKNINEN APU

1. EU:n tekninen apu kolmansille maille (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 mukaisesti)

Jotta päästäisiin tavoitteeseen määritellä erityistoimia, joilla autetaan kolmansia maita panemaan täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 mukaiset sitoumuksensa, Euroopan unioni on komission ehdotuksesta toiminut ripeästi laatien strategian, jossa esitetään tarkoin kohdistettuja teknisen avun lisähankkeita useiden kolmansien maiden osalle YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 ja muiden asiaan liittyvien kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanon helpottamiseksi. Tähän liittyviä pilottihankkeita ollaan parhaillaan käynnistämässä joissakin maissa. Ensisijaiset avunsaajamaat on valittu neuvoston vahvistamia arviointiperusteita käyttäen ja YK:n terrorisminvastaista komiteaa kuullen.

Komissio on päättänyt asettaa etusijalle Indonesian, Pakistanin ja Filippiinit ensimmäisinä apua saavina pilottimaina. Arviointivaltuuskunta kävi Filippiineillä marraskuussa 2002 ja Indonesiassa ja Pakistanissa tammikuussa 2003. Konkreettisia hankkeita suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä kyseisen kolmannen maan kanssa sekä arviointivaltuuskunnan lausunnon pohjalta. Suunnitteluun osallistuu myös komissio ja EU:n jäsenvaltioiden kansallisia asiantuntijoita. Edunsaajamaiden kanssa on laadittu tehtävät, joista on käyty keskustelua. Samalla komissio tutkii mahdollisuuksia osallistua alueellisten organisaatioiden kuten ETYJin ja ASEANin terrorismintorjuntaohjelmiin.

2. Luettelo jäsenvaltioiden kahdenvälisestä avusta kolmansiin maihin

EU:n jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin parantamiseksi on laadittu ensimmäinen kooste terrorismintorjuntaan liittyvien, kolmansissa maissa toteutettavien kahdenvälisen avustusohjelmien luettelosta. Luetteloa ajantasaisesti tarvittaessa säännöllisesti.

C. TERRORISMIN RAHOITUKSEN VASTAISET TOIMENPITEET

Terrorismin rahoituksen vastaiset toimenpiteet kuuluvat yhä Euroopan unionin ensisijaisiin tavoitteisiin. EU etsii omalla alueellaan ja yhdessä kolmansien maiden, erityisesti Yhdysvaltojen, kanssa keinoja edistää kansainvälisten yhteisöjen toimia tällä alalla. Tässä raportissa esitetään ehdotuksia alaa koskeviksi suosituksiksi.

Varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisessä terrorismin rahoittamisen estämiseksi on edetty edelleen. Al Qaidaa ja Talebania koskevaa lainsäädäntöä (asetus (EY) N:o 881/2002) on saatettu ajan tasalle useita kertoja, jotta se olisi YK:n turvallisuusneuvoston toimivaltaisen pakotekomitean päättämien muutosten mukainen. Neuvosto on myös julkaissut muutosasetuksen (asetus (EY) N:o 561/2003), jolla pannaan täytäntöön päätöslauselmassa 1452 (2002) esitetyt poikkeukset. Neuvosto on myös tarkistanut ja muuttanut niiden henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen luetteloa, joihin yhteisessä kannassa 2001/931/YUTP ja asetuksessa (EY) N:o 2580/2001 esitetyt jäädytystoimet kohdistuvat.

EU:n ja Persianlahden arabimaiden yhteistyöneuvoston (GCC) Dohassa 3.3.2003 pidetyn ministerikokouksen yhteisissä päätelmissä todetaan, että terrorismin rahoituksen vastaiset toimenpiteet ovat erittäin tärkeitä, jotta terroristiryhmiä estettäisiin saamasta varoja. Samassa yhteydessä EU ehdotti Persianlahden maille vuoropuhelun aloittamista myöhemmin määriteltävässä muodossa keinoista, joiden avulla humanitaarisiin tarkoituksiin kerättyjen varojen käytön avoimuus voitaisiin taata.

EU on jatkanut työtä rahanpesunvastaisessa toimintaryhmässä (FATF) 40 erityissuosituksen tarkistamiseksi ja sen varmistamiseksi, että ne ovat terrorismin rahoitusta koskevien kahdeksan erityissuosituksen mukaisia. EU aikoo edelleen tukea työryhmää ja sen työtä niiden ensisijaisten maiden määrittelemiseksi, joille olisi annettava teknistä apua terrorismin rahoituksen torjumiseksi.

D. YHTEISTYÖ KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN, ALUEELLISTEN FOORUMEIDEN JA MUIDEN KUMPPANEIDEN KANSSA

1. Kansainväliset järjestöt ja alueelliset foorumit

EU on osallistunut kaikkeen keskeiseen työhön YK:n piirissä (YK:n terrorisminvastainen komitea, kuudes komitea, tilapäiskomitea, Yhdistyneiden Kansakuntien huume- ja rikosjärjestö sekä YK:n Kansainvälinen rikosten ehkäisykeskus). EU osallistui aktiivisesti terrorisminvastaisen työryhmän erityiskokoukseen kansainvälisten, alueellisten ja sitä suppeamman tason järjestöjen kanssa 6.6.2003.

EU myös seuraa kehitystä Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO), jossa käydään parhaillaan neuvotteluja meriterrorismia koskevan vuoden 1988 yleissopimuksen ja pöytäkirjan tarkistamiseksi.

EU on osallistunut myös muiden kansainvälisten järjestöjen työhön terrorismin torjumiseksi ja jatkanut tiivistä yhteistyötä alueellisten foorumeiden kanssa (kuten Latinalainen Amerikka / Karibian alue, ASEM, ASEAN, ARF, Barcelonan prosessi jne.).

2. Kahdenvälinen yhteistyö

Yhdysvaltojen kanssa on toteutettu uusia aloitteita, konkreettisempia toimenpiteitä ja oleellisten tietojen vaihtoa poliittisen vuoropuhelun syventämiseksi ja yhteistyön laajentamiseksi terrorismin torjunnan alalla.

Konkreettisten toimintasuunnitelmien käynnistäminen muiden kumppaneiden kanssa (Venäjä) on johtanut vahvempaan ja vastavuoroisempaan yhteistoimintaan. Lisätoimet ovat kuitenkin tarpeen työn vahvistamiseksi. Esimerkiksi muiden keskeisten kumppaneiden sitoutumista mukaan maailmanlaajuisesti voitaisiin harkita.

E. PILARIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

EU kaavailee koordinoitumpaa ja eri pilarit läheisemmin yhdistävää lähestymistapaa terrorismin torjunnassa. Terrorismityöryhmä ja YOS-terrorismityöryhmä ovat laatineet EU:n kokoelman uhkakuva-arvioista terrorismin torjunnassa. Tässä yhteisessä asiakirjassa esitetään yleiskuva EU:n etuihin kohdistuvista sisäisistä ja kansainvälisistä uhista. YUTP/YOS-yhteiskokouksissa on esitetty pilarien välisen lähestymistavan lujittamista koskevia ehdotuksia, joita on määrä selvittää tarkemmin.

F. Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (ETPP)

Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2002 antaman Sevillan julistuksen täytäntöönpanossa on edistytty, kun tarkastellaan ETPP:n panosta terrorismin torjunnassa. Unioni on tämän julistuksen ja puheenjohtajavaltio Tanskan selvityksen mukaisesti, jossa käsitellään Euroopan unionin ulkoista toimintaa terrorismin torjunnassa ja jonka neuvosto pani merkille joulukuussa 2002,

määrittelemässä ETPP:n mukaisten sotilaallisten voimavarojen ja terrorismin torjunnan mahdollista vuorovaikutusta.

- a. On käsitelty kysymystä siitä, miten sotilaallisia voimavaroja voitaisiin käyttää siviiliväestön suojelemiseen terrori-iskujen, myös kemiallisin, biologisin, säteilyyn ja ydinaineisiin (CBRN) liittyvin välinein toteutettujen iskujen, seurauksilta.

Neuvosto on pannut merkille sellaisia sotilaallisia voimavaroja koskevan tietokannan perustamisen, jotka liittyvät siviiliväestön suojelemiseen terrori-iskuilta (CBRN mukaan lukien). Tietokantaa on määrä käyttää ainoastaan tietojen saamiseen. EU:n sotilasesikunta on lähettänyt jäsenvaltioille kyselyn kootakseen tietoja tietokannan perustamista varten. Tietojen avulla on tarkoitus parantaa jäsenvaltioiden yhteistyötä, kun ne harkitsevat asianmukaisten sotilaallisten voimavarojen käyttöä kriisinhallintaoperaatioissa tai yksittäisten jäsenvaltioiden niiden johdosta EU:ssa toteuttamien hallintatoimenpiteiden tukemisessa. Jälkimmäisessä tapauksessa tarkoituksena on, että tietokantaan sisältyviä sotilaallisia voimavaroja voidaan antaa vapaaehtoisesti asianomaisen jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden käyttöön.

Lisäksi on sovittu, että toimivaltaiset elimet kehittelevät yksityiskohtaiset säännöt, menettelyt ja kriteerit näiden sotilaallisten voimavarojen käyttöä varten ottaen huomioon muun EU:n puitteissa tehtävän työn kattavan EU:n toiminnan varmistamiseksi.

- b. Neuvosto myös totesi, että on tarkasteltu sotilaallisia voimavaroja, joita tarvitaan EU-johtoiseen kriisinhallintaoperaatioon osallistuvien joukkojen suojelemiseksi terrori-iskuilta, myös kemiallisin, biologisin, säteily- ja ydinasein (CBRN) tehtäviltä terrori-iskuilta. ECAP-prosessin puitteissa täsmennettiin terrorismin uhan vaikutusta sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen. Tätä kysymystä ratkaisemaan on perustettu asiaa käsittelevä projektiryhmä (NBC-aseet).
- c. EU:n neuvoston pääsihteeristön tilannekeskus on laatinut tilannearvion CBRN-terrorismin uhasta.
- d. EU ja Nato aikovat jatkaa tietojenvaihtoa kaikilla tasoilla terrorismin vastaisista toimista. Siviiliväestön suojelemiseksi CBRN-terrori-iskuilta molemmat organisaatiot ovat myös lisänneet avoimuutta vaihtamalla selvitykset, joissa luetellaan kummankin toimenpiteet ja voimavarat siviiliväestön suojelemiseksi CBRN-terrori-iskuilta. EU tutkii keinoja kehittää edelleen yhteistyötä Naton kanssa terrorismin vastaisen toiminnan alalla.

Neuvosto pyysi korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä yhdessä komission kanssa esittämään suosituksia, miten näitä kysymyksiä voitaisiin edistää seuraavassa neuvoston kokouksessa.

LIITE II**EUROOPPA-NEUVOSTON JULKILAUSUMA JOUKKOTUHOASEIDENLEVIÄMISEN
ESTÄMISESTÄ**

1. Joukkotuhoojien ja maaliinsaattamisjärjestelmien kuten ballististen ohjusten leviäminen on kasvava uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. Eräät valtiot ovat pyrkineet tai pyrkivät kehittämään kyseisiä aseita. Vaara, että terroristit hankkisivat kemiallisia, biologisia, säteily- tai ydinaineita, antaa tälle uhkalle uuden ulottuvuuden.
2. Euroopan unioni ei voi olla ottamatta näitä vaaroja huomioon. Joukkotuhoojien ja ohjusten leviäminen vaarantaa valtioidemme ja kansojemme turvallisuuden sekä etumme kaikkialla maailmassa. Tähän haasteeseen vastaamisen on oltava keskeisellä sijalla EU:n ulkoisessa toiminnassa, myös yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Tavoitteenamme on ennalta ehkäistä, pysäyttää ja mahdollisuuksien mukaan peruuttaa huolestuttavat joukkotuhoojien kehittämisohjelmat kaikkialla maailmassa.
3. Jo vahvistettujen peruseriaatteiden pohjalta olemme sitoutuneet vuoden loppuun mennessä ensisijaisena tavoitteena kehittämään edelleen johdonmukaista EU:n strategiaa joukkotuhoojien leviämisen aiheuttaman uhkan käsittelemiseksi sekä jatkamaan EU:n toimintasuunnitelman kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Lähtökohtanamme on kattava uhka-analyysi, jota ajantasaistetaan säännöllisesti. Omaksumamme lähestymistapaa ohjaavat sitouksemme puolustaa monenvälisiä aseriisunta- ja asesulkusopimuksia ja panna ne täytäntöön, tukemme monenvälisille elimille, jotka vastaavat kyseisten sopimusten noudattamisen valvonnasta ja ylläpitämisestä, sitouksemme ylläpitää tiukkaa kansallista ja kansainvälisesti koordinoitua vientivalvontaa sekä sitouksemme olla yhteistyössä Yhdysvaltojen ja muiden kumppanien kanssa, joilla on samat tavoitteet kuin meillä. Tunnustamme, että asianmukaisilla askelilla kohti yleistä ja täydellistä aseriisuntaa voidaan osaltaan edistää asesulkutavoitteita. Aiomme päättäväisesti omalta osaltamme käsitellä alueelliseen epävakautteen ja turvattomuuteen liittyviä ongelmia ja konfliktitilanteita, jotka ovat monien aseohjelmien taustalla, ja toteamme, että epävakaus ei esiinny tyhjiössä.
4. Käytössämme on laaja valikoima välineitä: monenvälisiä sopimuksia ja valvontamekanismeja; kansallisia ja kansainvälisesti koordinoituja vientivalvontajärjestelmiä; yhteistyöhön perustuvia uhkien vähentämisohjelmia; poliittisia ja taloudellisia keinoja; laittomien hankintatoimien kielto; ja viimeisenä keinona YK:n peruskirjan mukaiset pakkotoimet. Kaikki ovat välttämättömiä, mutta mikään ei ole yksinään riittävä. Meidän on vahvistettava niitä kaikkia ja käytettävä kussakin tapauksessa tehokkaimpia keinoja.
5. Euroopan unionilla on erityisvahvuuksia ja -kokemusta, joita se voi käyttää tässä yhteisessä pyrkimyksessä. Jatkaessamme toimintasuunnitelmamme täytäntöönpanoa keskitymme erityisesti seuraaviin toimiin:
 - jatkamme tärkeimpiin aseriisunta- ja asesulkusopimuksiin ja -järjestelyihin liittymisen kannustamista maailmanlaajuisesti, ja tarvittaessa lujitamme niitä ja erityisesti keinoja niiden määräysten noudattamisen varmistamiseksi. Korostamme, että sopimusten

täysimääräinen noudattaminen on keskeinen osa yhteistyöhön perustuvaa lähestymistapaa kollektiiviseen turvallisuuteen ja kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden ennakoedellytys;

- lisäämme poliittista, rahoituksellista ja teknistä tukeamme valvonnasta vastaaville elimille. Erityisesti aiomme päättäväisesti saattaa IAEA:n lisäpöytäkirjat voimaan ennen vuoden 2003 loppua;
 - edistämme YK:n turvallisuusneuvoston asemaa ja parannamme sen asiantuntemusta joukkotuhoaseiden leviämisen asettamaan haasteeseen vastaamisessa;
 - vahvistamme vientivalvontapolitiikkaa ja -käytäntöjä Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella yhteistoiminnassa kumppaneiden kanssa;
 - vahvistamme laittomien toimitusten havaitsemista, valvontaa ja pysäyttämistä, joihin kuuluvat myös kansalliset rikosoikeudelliset seuraamukset niille, jotka osallistuvat laittomiin hankintatoimiin;
 - parannamme joukkotuhoaseiden leviämisen kannalta arkojen materiaalien, laitteiden ja asiantuntemuksen suojaamista Euroopan unionissa siirtämisen riskeiltä sekä niihin luvattomasti käsiksi pääsystä;
 - vahvistamme yhteistyöhön perustuvia EU:n ja kolmansien maiden välisiä uhkien vähentämishoelmia, jotka kohdistetaan aseriisuntaan sekä arkaluonteisten materiaalien, laitosten ja asiantuntemuksen valvontaan ja turvaamiseen;
 - etsimme tapoja käyttää EU:n poliittista, diplomaattista ja taloudellista vaikutusvaltaa mahdollisimman tehokkaasti asensulkuavoitteittemme tukemiseksi. EU:n ja kolmansien maiden välisessä taloudellisessa yhteistyössä ja kehitysavussa olisi otettava huomioon joukkotuhoaseiden leviämiseen liittyvät huolenaiheet.
 - perustamme neuvoston pääsihteeristöön seurantakeskuksena toimivan yksikön, jonka tehtävänä olisi seurata toimintasuunnitelman johdonmukaista täytäntöönpanoa sekä kerätä tietoa ja tiedustelutietoa.
6. Pyydämme neuvostoa viemään tätä työtä kiireellisesti eteenpäin toimintasuunnitelman ja 16. kesäkuuta hyväksytyjen peruseriaatteiden pohjalta.